

Od individuality k spoločenstvu

(Úvod do kresťanského spoločenstva)

☐ Vymenujte všetky väzby, o ktorých sa domnievate, že Vás tu navzájom spájajú.

(spoločný vek | spoločné hobby | spoločné zážitky | kamarátstvo - vzájomné sympatie | spoločná viera ...)

☐ Teraz skúste pomenovať to, čo Vás rozdeľuje.

(odlišný hudobný vkus | odlišné predstavy o prejavoch viery | vek ...)

☐ Vymenujte všetky väzby, o ktorých sa domnievate, že Vás spájajú so mnou. (Pýtajúci sa je na mládežníckom zhromaždení iba druhý krát a ešte nie je súčasťou spoločenstva.)

☐ Čo robí spoločenstvo ľudí „kresťanským“ spoločenstvom?

☐ Čo rozkladá kresťanské spoločenstvá?

(názorové rozdiely a nejednotnosť | konflikty | individualita)

Kresťanské spoločenstvo určite nie je ...

... **nie totálna jednota názoru a správania sa.** Je nesprávne domnievať sa, že byť členom kresťanského spoločenstva znamená mať vždy unifikovaný, vodcom schválený názor na tú ktorú tému. (Vyžaduje sa jednota názorová, jednota výzoru a jednota v spôsobe, ako členovia spoločenstva nakladajú so svojim životom.

Kresťanské spoločenstvá nemajú byť sektami. Majú byť spoločenstvami otvorenými, charakteristickými priateľskou atmosférou, nie nejakým totalitným strachom a moralistickou pýchou.

Oslobodíme sa od ilúzie absolútnej jednoty a harmónie a dokonalého osobného šťastia všetkých jej členov. Toto je sekta.

Poviete si ale: človeku dnešnej doby je vlastné hlboké, radikálne a všetko prenikajúce zneistenie. V snahe uchrániť sa voči vonkajšiemu chaosu si každý človek celkom prirodzene vytvára zdanlivo nepreniknuteľný val stabilných, pevných nemeniacich sa názorov na svet. Takáto umelá stena dáva jeho životu potrebnú pevnosť a bezpečie. Nebezpečenstvom takéhoto obranného valu je už spomínané sektárstvo. Pavol hovorí: len z čiastky poznávame,

Aká je teda z takého začarovaného kruhu neistoty a naproti tomu manipulatívnej ideológie?

Návrat k životu vierou – 2. Kor. 5:7.

Kresťanské spoločenstvo určite nie je ... ako **subkultúrne geto**. Subkultúra (spoločné témy na rozhovor, spoločné piesne, spoločné zážitky, ...) – užšia špecifická spoločenská skupina, ktorú charakterizuje hermetická uzavretosť pred vonkajšou spoločnosťou.

Kresťanské spoločenstvo určite nie je ... charakterizované svojím **moralistickým akcentom**.

Spoločenstvo Kristovho ľudu z nás nerobí ani prísny moralistický dôraz na jednotu v nakladaní so svojim osobným životom. (Takže ty fajčíš? Ale to kresťan nerobí. A vraj máš kamarátov i medzi svojimi neveriacimi spolužiakmi? Ale veď kresťan nekresťanskí priatelia ta nakazia hriechom.).

Pojem

Koinónia (gr.), communio (lat.) znamená jednak ...

(1) spoluúčasť na niečom, podielníctvo

(2) jednak najužšie životné spoločenstvo, aké je napríklad v manželstve, kde ide o pospolitost' telesnú i duchovnú.

O spoločenstve s kým je tu reč?

- (1) náboženské spoločenstvo (spoluúčasť) veriaceho na Kristovi a Jeho hodnotách
- (2) spoločenstvo veriacich medzi sebou
- (3) spoločenstvo, ktoré vzniká pri Večeri Pánovej

Nová zmluva ...

... na jej stránkach nájdeme veľké množstvo zloženín a odvodenín od kmeňa *koinón*.

Fil. 1:7 – (spoluúčastníci) podiel na Božej milosti / 1. Kor. 9:23 – spolupodiel na evanjeliu / Ef. 3:6 – spoludedičia zaslúbení / 1. Kor. 10:16n – spoločenstvo tela a krvi Kristovej / Fil. 2:1, 2. Kor. 13:13 – spoločenstvo Ducha / 2. Pt. 1:4 – dokonca spoluúčastní na Božej prirodzenosti / Žid. 3:14 – účasť na Kristovi)

Poznámka: Nová zmluva na rozdiel od Starej zmluvy pripúšťa spoločenstvo s Bohom. Nie je to pre ňu žiadne bohorúhačstvo. To spoločenstvo s Bohom je možné ale jedine v Kristovi a skrze Neho. Svojim vtelením sa k nám totiž Boh vo svojom Synovi priblížil.

Mat' na Kristovom živote a smrti podiel vedie nutne k premene človeka (1. J. 1:6) a obzvlášť k spoločenstvu medzi kresťanmi navzájom. Tieto dva aspekty života viery sú v skutočnosti neoddeliteľné.

Toto vzájomné **spoločenstvo sa prejavuje ...**

... láskou a jednotou (J. 13:13-17,34, J. 17:21-23, Ef. 4:1-2, Rim. 15:5)

... vzájomným pochopením a službou (1. J. 1:6-7, 1. Kor. 1:9-10, F. 2:1-5)

Toto spoločenstvo vytvára DSV (2. Kor. 13:13, F. 2:1)

Poznámka: Podľa Kittla sa v týchto veršoch hovorí o spoločnej účasti na Duchu, a nie o spoločenstve, ktoré vytvára Duch

Aby nikto nebol na pochybách, že sa tu jedná o špecifickú hĺbku spoločenstva, uvediem ešte niekoľko výrazov, ktoré vychádzajú zo základu slova *koinón* a deklarujú úzky vzťah bratov a sestier:

... spoluväzeň (Rim. 16:7)

... spoluslužobník (Kol. 1:7, 4,7, Zj. 6:11)

... spolumešťan (Ef. 2:19)

... spolunasledovník (F. 3:17)

... spoludedič a spoluúčastník (Ef. 3:6)

... byť spolupotešený (Rim. 1:12)

... spolupracovať (F. 4:3)

V gréčtine je takýchto výrazov o mnoho viac, než je viditeľné na slovenských tvaroch pôvodných slov.

V každom prípade, ide tu o pospolitosť, ktorá je niečím jedinečným a novým.

Najmarkantnejším prejavom takéhoto spoločenstva bola kresťanská *koinónia* prvého jeruzalemského zboru, ktorá sa prejavovala zospoločením vlastného hmotného majetku (Sk. 2:42-47, 4:32-35), v práci pre druhých (Sk. 6:1-6, 9:36.39) a v peňažných zbierkach, ktoré Pavol s obľubou nazýva *koinónia* (Rim. 15:26, 2. Kol. 8:1-4, 9:8-13)

Poznámka:

- (1) Jeruzalemské spoločenstvo netreba idealisticky preceňovať, ako sa to veľakrát robí, keď sa poukazuje na toto spoločenstvo ako na spoločenstvo bez vady. Nemožno však poprieť to, že sa v ňom modelovo prejavuje niečo

- z podstaty toho, čo charakterizuje *communio sanctorum* (spoločenstvo svätých) –láska, solidárnosť s bratmi a sestrami, vzájomná pomoc.
- (2) Finančná zbierka na pomoc iným zborom či jednotlivcom má pre Pavla charakter hlbokého spoločenstva.

Závažné dôsledky doposiaľ zisteného ...

- (1) To, čo robí naše spoločenstvo kresťanským, nie sú psychologické väzby a mechanizmy.
- (2) To, že sú tieto psychologické väzby sprievodným javom kresťanského spoločenstva, ho nedegeneruje. Preto sa ich nemusíme zbavovať. Môžu nás kľudne i naďalej spájať naše sympatie, záujmy, ... čo ja viem čo ešte.

V úvodnej otázke sme charakterizovali rôzne podoby väzieb, ktoré tu medzi nami existujú a ktoré tvoria akúsi neviditeľnú niť, ktorá nás spája a zväzuje do jedného živého organického celku.

(3) **To, čo tu z nás robí spoločenstvo v úzkom kresťanskom zmysle slova, je spoločná autorita, ktorú uznávame. Autorita, ktorá stojí nad našimi životmi – Ježiš Kristus.**

Skúsenosť s týmto Kristom, s Jeho odpúšťajúcou láskou nás navzájom posúva do novej roviny vzťahov. My totiž zrkadlíme – odzrkadľujeme tú svoju osobnú skúsenosť s Ježišom Kristom našim **novým prístupom k bratom a sestram** okolo nás. Uznávať nad sebou Kristovu autoritu znamená zákonite vstupovať do spoločenstva tých, ktorí ju taktiež uznávajú.

Bonhoeffer: „*Kresťanským spoločenstvom sa myslí spoločenstvo v Ježišovi Kristovi a skrze Krista. Neexistuje žiadne kresťanské spoločenstvo, ktoré by bolo niečím viac, či niečím menej, než je to. Patríme k sebe len skrze Ježiša Krista a v Ježišovi Kristovi.*

... Som druhému bratom tým, čo Kristus pre mňa a na mne urobil. Druhý sa mne stal bratom tým, čo Kristus preňho a na ňom urobil.

Brat je ten, , koho Kristus vykúpil, oslobodil od hriechu, povolal k viere a večnému životu. Naše vzájomné spoločenstvo spočíva len v tom, čo Kristus urobil na nás oboch.“ (Život v spoločenstve)

Na takéto spojenie nepotrebujeme mať všetci radi napr. piesne od Timoty. Jeden môže kľudne mať rád Timoty, iný zasa U2 a iný možno Richarda Müllera. (Hudbe nedáva hodnotu iba jej misijný zámer. Akú hodnotu by potom mali Bachove skladby, ktorých súčasťou nie sú slová – teda artikulované posolstvo?)

Ranná cirkev definovala samú seba ako spoločenstvo bratov a sestier. Reálnym stredom tohto bratsko-sesterského spoločenstva bol vzkriesený Ježiš Kristus. On bol Hlavou tohto spoločenstva, bol tou hlavnou niťou a väzbou, ktorá spájala rôznych ľudí, spája ľudí rôzneho pohl'adu, rôzneho pohlavia, rôzneho veku, spoločenskej skupiny, ekonomického zabezpečenia. Spájala týchto rôznych ľudí do jedného organického celku.

Podotýkam toto vzájomné spojenie rannej cirkvi **nebolo** spojením **formálnym**. Naopak, bola to veľmi špecifická forma vzťahu medzi týmito ľuďmi. Kristova láska a tvorila v tomto spoločenstve ľudí silný tmel.

Záverečné otázky

Vo svetle doteraz povedaného, pred nami vyvstávajú dôležité aktualizujúce otázky:

- Ako je na tom naše spoločenstvo?**
- Akej povahy je jednota, ktorá tu medzi nami je? Na akých princípoch a hodnotách stojí?**
- Čo / kto hýbe našim spoločenstvom?**
- Čo z toho, čo nám Biblia o spoločenstve hovorí, ho utvára a čo mu naopak chýba?**
- Ako prakticky vyzerajú naše bratsko-sesterské vzťahy?**
- Ako naša „*koinónia*“ vypovedá o Kristovi ľuďom za hranicami nášho spoločenstva?**

□ Čo by mal každý z nás robiť preto, aby medzi nami rástlo Kristovo Nebeské kráľovstvo?

Ďalšie Bonhoefferove myšlienky na premýšľanie

- 1) kresťan potrebuje druhého človeka kvôli Ježišovi Kristovi
 - sme pre druhých poslami o Ježišovi Kristovi
 - Kristus vo vlastnom srdci je slabší než v Kristus v slove brata
 - Cieľom stretnutí je stretávanie sa ako nositelia spásneho posolstva
- 2) kresťan k druhému človeku prichádza len skrze Ježiša Krista
 - Bez Krista je nepokoj medzi Bohom a ľuďmi a medzi človekom a človekom.
 - Bez Krista nepoznáme brata. Cesta k bratovi je zatarasená našim vlastným JA.

Kresťanské spoločenstvo nie je žiadnym ideálom, lež Božou skutočnosťou.

- Kto si vysníva obraz spoločenstva, ten požaduje od Boha, blížneho i seba jeho naplnenie. Kto vstupuje do kresťanského spoločenstva ako žiadateľ, vytvára vlastný zákon a súdi podľa neho bratov i Boha. Nemáme vstupovať do pospolitého života ako žiadatelia, lež ako tí, ktorí ďakujú a prijímajú. Nest'ážujeme si na to, čo nám Boh nedáva, ale ďakujeme Bohu za to, že nám dáva bratov, ktorí žijú pod Jeho volaním, pod Jeho odpustením, pod Jeho zaslúbeniami. Bratov hriech sa mi stáva podnetom k vd'ake za to, že obaja smieme žiť pod odpúšťajúcou láskou v Ježišovi Kristovi. Hodina veľkého sklamania z brata je pre mňa liečivou pretože mi opäť dovoľí chápať, že my obaja nikdy nemôžeme žiť z vlastných skutkov a slov, ale z odpustenia hriechov v Ježišovi Kristovi.

Kresťanské spoločenstvo je duchovná, nie duševná (psychologická) skutočnosť.

Duchovné spoločenstvo je podľa Biblie to, ktoré tvorí jedine Duch Svätý. Duševným (psychickým) spoločenstvom nazýva Biblia to spoločenstvo, ktoré pochádza z prirodzených pnutí a síl ľudskej *psyché* – ľudskej duše. **Uprostred duchovného spoločenstva neexistuje nikdy bezprostredný vzťah jedného k druhému, zatiaľ čo v duševnom spoločenstve existuje hlboká túžba po bezprostrednom styku s inou ľudskou dušou. Práve tak existuje duševná a duchovná láska. Duševná láska miluje druhého kvôli samému sebe, duchovná láska miluje kvôli Kristovi. Duchovná láska nemá žiaden bezprostredný prístup k druhému. Totiž Kristus stojí medzi mnou a tým druhým.**

Čisté duchovné spoločenstvo je ale nenormálny a nebezpečný zjav. Kde neprečnieva to telesné, ten každodenný život, tam je potrebné byť bdelym. Niet kresťana, ktorý by aspoň raz za život nezažil tú blahodárnu skúsenosť pravého duchovného kresťanského spoločenstva. Ale takáto skúsenosť zostáva v tomto svete pridaná nad ten denný chlieb kresťanského spoločného života. My totiž nežijeme s druhými kvôli takýmto skúsenostiam.

Mnohí hľadajú spoločenstvo kvôli strachu pred samotou.

Kto nedokáže byť sám s Bohom, nech sa stráni spoločenstva. Naopak ale, kto nie je súčasťou spoločenstva, nestojí v ňom a nepotrebuje ho, nech sa varuje samoty s Bohom. Len kto dokáže byť s Bohom sám, učí sa správne stáť v spoločenstve, len ak dokážeme stáť v spoločenstve, učíme sa byť sami s Bohom. Kto chce spoločenstvo bez samoty, vrhá sa do prázdnoty slov a pocitov. Kto vyhľadáva samotu a nepotrebuje spoločenstvo, zomiera v priepasti márnosti a seba lásky.